

Контрол на плевелите в рапичните посеви

Автор(и): гл. ас. д-р Зорница Петрова, Добруджански земеделски институт – Генерал Тошево, ССА

Дата: 16.09.2024 *Брой:* 9/2024

Резюме:

Химичната борба срещу плевелите е необходимо звено от технологията за интензивно земеделско производство на редица култури. Правилната употреба на хербициди дава възможност културата да се освободи навреме от конкуренцията на плевелите. Произволното и неправилно смесване на различни комбинации от хербициди носи потенциален риск за намаляване на ефикасността им или за поява на евентуални фитотоксични признаци.

Борбата с плевелите е по-ефективна, когато се съчетават агротехнически и химически мерки. От агротехническите мерки важно значение има сеитбообръщението. Ако в площта е констатирано силно

заплевеляване с многогодишни плевели в сеитбообръщението се включват пшеница и ечемик, които по-рано освобождават площите и се създава възможност за подходящи обработки на почвата. Освен това минералното торене трябва да бъде балансирано, сеитбата да се провежда в оптималните срокове и колкото се може по-бързо след последната предсеитбена обработка. След сеитбата за дружно поникване на растенията се препоръчва валиране, чрез което буците се натрошават, почвената повърхност се изравнява и така се осигурява равномерно разпределение и ефективност при внасяне на почвените хербициди.

Плевелите са силни конкуренти на рапицата и заплевеляването води до много отрицателни последствия. Те не само намаляват чувствително добива и понякога може да се стигне до разораване на посевите още през есента или рано през пролетта, но понижават и зимоустойчивостта на културата.

Полски синап

Най-опасни и широко разпространени плевели в рапичните посеви са полският синап и дивата ряпа.

Полско подрумче

Много често се срещат и видовете райграс, обикновен щир, мъртва коприва, подрумче, лепка, видовете ралица, полски мак, полско великденче и други. **Есенното третиране с хербициди има голямо предимство пред пролетното, защото рапичните растения се освобождават навреме от конкуренцията на плевелите по отношение на светлина, вода и хранителни вещества.** Ако все пак е пропуснато есенното третиране, може да се пристъпи към пролетно, което до известна степен е компромисно решение.

Лепка

Срещу едногодишни житни и широколистни плевели може да се приложи селективният почвен хербицид Бутизан 400 СК– 400 мл/дка. Възможно е да бъде внесен и вегетационно до 2-ри лист на плевелите, т.е има дълъг период на приложение. Друг продукт е Султан 500 СК– 300 мл/дка. Бутизан 400 СК и Султан 500 СК се справят успешно и със самосевките от житни култури, предшественици на рапицата, с основните житни плевели в рапицата и с полски мак, лайка, лепка и други с решаващо значение за рапицата. Тези хербициди се внасят почвено след сеитбата преди поникване на културата. Теридокс 500 СК се внася в доза 200 мл/дка след сеитбата, преди поникване на културата и плевелите. Той контролира ефикасно едногодишни житни, в т.ч. самосевки от житни култури и важните за рапицата широколистни видове – полско подрумче, видовете щир, лайка, врабчови чревца, бръшлянолистно великденче, бяла куча лобода, черно куче грозде, тученица и други. Ако хербицидът е внесен на качествено обработена почва, сеитба и нормална влагозапасеност, той има частичен ефект и срещу дивия синап.

Рано напролет през вегетацията на рапицата може да се приложи един от вегетационните противожитни хербициди:

Фузилад форте – 50-60 мл/дка срещу едногодишни житни плевели и самосевките от житни култури до 4-ти-5-ти лист без значение за фазата на рапицата;

Ажил 100 ЕК – в доза 50-80 мл/дка в най-ранни фази от развитието на житните плевели и самосевките от житни култури;

Пантера 40 ЕК (Ранго 40 ЕК) – 80-150 мл/дка за контрол на самосевките от житни култури и житните плевели.

За борба срещу широколистни плевели – паламида, лайка, подрумче, пипериче, самосевки от кориандър и други, рапичните посеви може да се третира с *Лонтрел 300 ЕК* в доза 30-50 мл/дка.

Великденче

При рапицата изгодно е третирането на посевите с хербициди през пролетта да се съчетае с внасяне на листни торове. Хербицид Белкар™ ЕК – за есенно вегетационно третиране на рапица – сигурно решение за контрол на широколистни, включително кръстоцветни плевели при рапица. Препоръката за приложение на Белкар™ е в доза 50 мл/дка при фаза 90% от културата да бъде в 6-ти добре разтворен лист за контрол на широк спектър от плевели: лепка, великденче, лайка, синя метличина, див мак, здравец, овчарска торбичка, така и трудни за контрол плевели, като звезда, а също и устойчиви на ALS хербициди плевели и кръстоцветни плевели (див синап).

Друг сравнително нов хербицид, но вече доказал се в практиката е Неро™ ЕК. За да се осигури оптимална ефикасност и максимална селективност за културата, Неро™ ЕК трябва да се прилага веднага след сеитба и преди поникване на рапицата. Топлото време и добрата почвена влага са от съществено значение за повишаване на ефикасността на продукта. Контролира житни и широколистни плевели. Доза на приложение – 300 мл/дка – след сеитба, преди поникване на рапицата.

При смесеното заплевеляване с едногодишни житни и широколистни видове е ефективно предпоникващото третиране в комбинация с почвени и вегетационни хербициди. Високи и стабилни добиви от маслодайната рапица могат да се получат при правилен избор на хербициди и навреме проведени агротехнически мерки. Те гарантират успеха в борбата с плевелите.

Бяла куча лобода

Черно куче грозде

Ралица

Снимки: гл. ас д-р Зорница Петрова, ДЗИ-Ген. Тошево

Литература:

1. Ленков, Л., 1990, Справочник на агронома, Земиздат, София, 600 стр.
2. Тонев, Т., 2000, Ръководство за интегрирана борба с плевелите и култура на земеделие, ВСИ, Пловдив, 275 стр.
3. Тонев, Т., А. Николов, Г. Сингалевич, 1999, Ръководство за приложение на химични средства в Растителната защита, 299 стр.
4. Тонев, Т., М. Димитрова, Щ. Калинова, Ив. Жалнов, В. Спасов, 2007, Хербология, 222 стр.
5. Тонев, Т. М. Димитрова, Щ. Калинова, Ив. Жалнов, Ил. Желязков, А. Василев, М. Титянов, А. Митков, М. Янев, 2019, Хербология, 860 стр.
6. Маслодайните култури соя, рапица и слънчоглед, 2003, Агроном, бр. 3, стр. 8-11.
7. Справочник със списък на разрешените за прилагане на пазара и употреба на продукти за РЗ, 2024.